Vinerea Patimilor

de **IANCU BĂRNEANU**

Linişte adâncă pretutindeni. Răcoare aspră îţi stârneşte fioruri prin trup în răstimpuri. De pe cerul vânăt mii de ochi ţintesc priviri de gheaţă peste firea jelnică. Negură besnă de-ţi dai cu degetul în ochiu.

Răscruciul e pustiu... Nu-i vreme de taină şi de sfat... Inima fiecărui **rumân** din satul nostru se hrăneşte în vremea asta cu lacrimile durerii...

Iată că încep să curgă spre **gropişte** bocitoarele: babe, femei în vârstă, tinere, flăcăi şi fete, copii; — merg să depună prinos de lacrimi pe mormintele celor duşi.

Cu cel dintâiu stol pornim şi noi.

Muma e înveştmântată în haină albă, numai găitanuri toată din tălpi în creştet. Pe cap îşi pune cârpa de borangic ce se răsfrânge val peste umeri. In mână, tămâielniţa plină de cărbuni aprinşi.

Ca muma toate muierile sunt îmbrăcate. Nu-i chip a le desluşi făpturile prin besnă; şi cum păşesc ele tăcute şi albe, în şir, spre cimitir, curat parcă-s nişte arătări!...

In urma lor smerit păşim şi noi copiii, încrojnaţi cu maldăre întregi de paie, vreascuri şi boji uscaţi ca zada, adunaţi de pe făgaşe şi vâlcele, ca să încălzim mormintele în seara asta sfântă.

Iată-ne la gropişte. Numai parte femeiască se strecoară pe portiţă, înăuntru. Iar noi după ce am înmânat maldărele din spinare la mume şi la surori, aşteptăm afară cu sfinţenie...

Focurile se aţâţă grabnic la fiecare mormânt. Stele de argint pe cer şi de aur pe pământ. Totuşi cimitirul, dealul care-l oblăduieşte de ani putrezi pare un monstru uriaş, iar noi nişte gunoaie la poalele lui.

Femeile stau răzimate pe cruci, căzute parcă într'o toropeală de veacuri.

Ştii bine că ele sunt şi tot te pătrunde un fior şi te întrebi: „Nu s'or fi sculat morţii, Doamne"?!...

Iată una se ridică, şterge ochii cu năframa şi curmă tăcerea:

„Scoală Gheorghe, scoală,
Uită-te la vale;
Vezi ce s'a ivit:
Un pom înflorit.
Nu-i pom înflorit,
Şi e Gheorghe 'mpodobit,
Cu podoabă de argint,
C'a plecat de pe pământ
Cu podoabă de mătasă,
C'a plecat Gheorghe de-acasă
Şi pe mine m'a lăsat,
Cu fânul neadunat;
Cu pătulul ne'nceput,
Cu copilul necrescut".

Zeci şi sute de glasuri se pornesc îndată în vers... Privelişte de raiu:...

Argintul hainelor se aureşte la dogoarea vâlvătăii. Ramurile fragede ale vişinilor ce împrejmuiesc gropiştea sunt de aur; deasemenea brazdele mormintelor. Curg lacrimi multe, suspinuri, bocete. Arde pământul şi văsduhul tot, de atâta risipă de pară şi de suflet. Auzit-aţi de Valea Plângerilor despre care ne cântă Sfânta Carte?! E ceva rupt din fiorul acela. Uite cum te pătrunde şi cum inima ţi-se înmoaie şi lacrimile-ţi curg vrând, nevrând!

Sufletele morţilor se împreună cu ale viilor; mama îşi înlănţuie odrasla pe care o leagăna mai ieri, alaltăieri; fraţii îşi îmbrăţişează surorile înfrăţite cu florile primăverii prin n a ş t e r e şi moarte, copiii îşi împreună lacrimile cu ale părinţilor; In clipa asta nu-i nimeni în mormânt, şi niciunul dintre noi pe lumea noastră...

Tăcere...

Plânge clopotul la biserică.

Bocetele îngheaţă, focurile pălesc.

Privirile tuturora se îndreaptă spre cer. Se închină toţi cu evlavie. Focurile prind a muri. Vântul suflă dinspre Cornul Caprei risipind ultimile schânteі printre cruci. Besna înghite iarăşi totul. Pe dibuite lumea se strecoară pe şosea şi se grăbeşte să meargă la Sfântul locaş, unde se cântă prohodul, şi lacrimi mai amare curg pentru suferinţele **Celuі ce va învia a treia zi după Scripturi.**

20 Martie 1941.